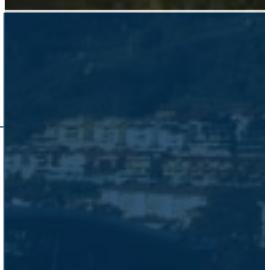

Irimo magalean

- **2_Udal-gai nagusia**
_Tráfico: zona de la estación
- **12_Herriko gai nagusia**
_Plan de desarrollo urbanístico
- **18_Erreportaia**
_Irimoko ondarea ezagutaraziz
- **20_Elkarrizketa**
_Urretxu-Zumarragako Euskaltegiko ikasleak

Postura unificada del Ayuntamiento de Urretxu en materia de ordenación y tráfico de la zona de la

Reproducimos aquí una serie de fragmentos de la carta entregada en mano por el alcalde y los concejales de Urretxu al alcalde de Zumarraga.

"Reunidos los abajo firmantes, concejales del Ayuntamiento de Urretxu, queremos mostrarle amistosamente al Ayuntamiento de Zumarraga una postura unificada, por encima de ideologías, ante el Plan Especial que está llevando a cabo en la Zona de la Estación.

Teniendo en cuenta los intereses de todos y todas los ciudadanos y las ciudadanas de Urretxu...ve como positivo construir la Intermodal en la Zona de la Estación, como está recogido en las Normas Subsidiarias de Zumarraga, y está dispuesta a analizar conjuntamente y a adoptar las medidas oportunas.

Kaixo
Urretxuko Udal Aldizkaria

Ale honetako laguntzaileak:
Aitziker, Jesus Mari Alberdi, Alex Areizaga, Iñaki Arriaran, Sara Arrizabalaga, Gorka Azkarate, Aritz Azpeitia, Irene Calvillo, Miren Castillo, Jon Castrillo, Miguel Cristobal, Laura Gómez, Begoña Etxaniz, Rosa Etxaniz, Ana Isabel Iturbe, Unai Lazkano, Urtzi Mendiabal, Ana Ovejas, Maite Quevedo, Koldo Telleria, Kizkitza Ugarteburu, Mari Carmen Viedma

Argazkiak:
Azala: CARLOS MEDIAVILLA
Barruko argazkiak: LUIS ANGEL TELLEZ, JOSE LUIS GARMENDIA eta KAIXOKO LAGUNTZAILEAK

Lege Gordailua: SS/678/93

Konposaketa: ERROTAPRINT Inprimaketa: IPARRAGIRRE, S.A.

Tirada: 3.400 Ale

KAIXOK ez derrigorrez bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzunkizunik.
KAIXO no se identifica necesariamente con las opiniones de sus colaboradores, ni se hace responsable de las mismas.

Ez baza Urretxun bizi eta KAIXO aldizkaria zure etxearen jaso nahi baduzu, eman zure helbidea 943 03 80 88 telefonoan edota kultura.ur@urretxu.net helbide elektronikoan.
Si no vives en Urretxu yquieres recibir la revista KAIXO en tu buzón, déjanos tu dirección en el teléfono 943 03 80 88 o bien en kultura.ur@urretxu.net.

**Urretxuko Udalak burutu ditu
Mugikortasun Plangintzan onartu
ziren ekimen guztiak.**

estación frente al Ayuntamiento de Zumarraga

Para dar solución a la problemática de la Movilidad, ambos ayuntamientos suscribieron en su día un único Plan de Movilidad y Tráfico. Urretxu ha llevado a cabo todas las medidas que le correspondían contempladas en dicho Plan... plantea esta zona como "una de las propuestas más interesantes del estudio de movilidad"...

En su día, Zumarraga instaló una valla que prohibía el tráfico en la zona de la Estación, creando gran perjuicio a muchos habitantes del área. A lo largo del día son muchos los vehículos que pasan por la calle Ipeñarrieta...

...no existe razón objetiva para no llevar a cabo las medidas recogidas en el Plan. Las obras de urbanización que está realizando Zumarraga permiten la entrada y la salida de coches y autobuses del centro de salud, sede de la Ertzaintza y zona de la Estación, además del tráfico de los camiones de obra. Eso demuestra que el tráfico en esta área es posible y que únicamente se necesita voluntad para solucionarlo...

Además, las utilizaciones interesadas que Zumarraga está emprendiendo en la zona de la Estación sin contar con Urretxu son inaceptables y suponen una importante falta de respeto...

A nuestro entender, los errores jurídicos cometidos en las obras de la Intermodal de la Estación perjudican seriamente a los habitantes de Urretxu...

...hacemos un nuevo llamamiento al Ayuntamiento de Zumarraga para la puesta en marcha de una

Ez dago inolako arrazoi objetiborik Zumarragak ez betetzeko Plangintza horretan proposatzen diren neurriak. Prest gaude elkarrekin irtenbidea bilatzeko.

mesa de trabajo conjunta, con la participación de representantes y técnicos municipales, para que busque las oportunas soluciones al conflicto que nos ocupa..."

Udal-gaiak / Temas municipales

Udaltzaingoa

Pilonak eta parkeak

Duela urtebetetan hasi zen Urretxuko Udalaren eta Urola Garaiko Lanbide Eskolaren (UGLE) arteko harremana, trafiko "pilonek" sortutako arazoak konpontzeko sortu zen.

Areizaga kalean dauden "pilonek" matxura arazoak sortzen zituzten etengabe, hauen diseinua ez baitzen egokia egiten ari ziren lanetarako. UGLEkoekin batu ginen eta beraiek diseinu aldaketa bat proposatu ziguten. Hau da, "pilona" horiek sistema semiautomatikotik eskuzko sistemara pasatzea, barruan zuten malgukia kenduz eta kanpoko estalkien tiradoreak mekanizatzu.

Ondoren, Avenidako "pibota" automatikoak berrezarri zituzten, elementu denak berrituz eta gobernu sistema berri bat ezarriz (telefono mugikorra erabiliz, urrutiko kontrola ordezkatuz). Ekintza hauekin batera manteñuaren kudeaketa plana sortu dute, lana egiteko prozedura sortuz.

UGLEkoek emandako erantzuna positiboa izan delako, gure arteko harremana luzatu nahi dugu, horrela, haur parkeen kudeaketa eta mantenua eta kaleko argiteriaren kontsumoa %20an murritzeko proiektuak esleitu dizkiegu.

Langilegoa

Kontratazio berriak

EEZP eta udalen arteko enplegua sustatzeko hitzarmenaren bidez, irailean bi langile kontratatu dira Urretxuko udaletxean sei hilabeteko proiektuak aurerra eramateko.

Aritz Azpeitia Aranzadi

Aitzek "kirol eta kultur elkarteen euskararen erabilera bultzatzeko" egitasmoaren inguruan egingo du lan. Bi herriotako kirol eta kultur elkarteei aholkularitza eta laguntza ematea da teknikariaren eginkizuna, beti ere elkar-teak euskaldunagoak izateko helburuarekin.

Urtzi Mendizabal Lopez

Urtziren lanaren helburua herriaren ingurugiro egoeraren hobekuntzarako lan egitea da, arlo horretan ari diren elkarte, enpresa, lankide eta herritarrekin elkarlanean. Udaletxean Agenda 21en tokian-tokiko ekintza-plan baten diseñoa burutzen lagunten ari da.

Ingurugiroa

Gabonetan ere “0-kontsumoa”

Gabenetan ere agerikoa da ingurugiroa zaintzeko eta babesteko beharra. Hain zuzen, neguko elurra gutxitzearen arrazoia mundu osoan eragiten duen negutegi efektuari egozten diote adituek. Guk ere gure aletxa jarri beharko dugu efektu honen eragina murriztu dadin, garai bateko elur eta teilatezu azpiko izotz-kandelak berriz ere ikusteko gogoarekin. Honela, aurten gabonetako kontsumo baxuko argiteriarekin jarraituko du udalak, eta asmoa etorkizun hurbilean garai honetako argindar guztia energia berritzagarrie-

kin hornitu eta “0-kontsumora” iristea litzateke. Jorratzen ari garen beste bidea, Eskolako Agenda 21etik jaso genuen honako proposamena da: argindarrik behar ez duten elementuez apaintzea herria. Zentzuzko erronka, gure eskolaume eta gazteek bota diguten!

Olio birziklatzeko ontzi berriak

Sasietako Mankomunitateak ekarri ditu sukaldeko olio birziklatzeko edukiontzia. Honela, birziklatu nahi duenak edozein ordutan egin ahalko du olio ontzi baten sartuta edukiontzian utziz. Urretxuk iaz 1.800 litro olio bildu zituen, eta sistema berri honekin beste herrietako esperientziak ikusita oraindik gehiago ere birziklatzea espero da. Ea guzton artean lortzen dugun!

Euskara

Kale neurketa

Urretxu eta Zumarragako euskara batzordeen ekimenez, joan zen urriaren 21ean eta 24an euskararen erabilera buruzko kale neurketa egin zen bi herriotan.

Lau urtetik behin egin ohi den neurketa da, eta 2005ean egin zen bezala, aurten ere Soziolinguistica Klusterra arduratu da.

Aipatutako neurketak esango digu zenbateraino erabiltzen dugun euskara kalean; alegia, zenbat erabiltzen duten euskara gure kaleetan haurrek, gazteek, helduek eta adinekoek.

Neurketaren emaitzak datorren udaberri aldera ezagutuko ditugu.

Udal-gaiak / Temas municipales

Gizarte ekimena

Neskak beldur barik!

La violencia contra las mujeres comprende mucho más que los golpes, las violaciones, la tortura, los malos tratos, las agresiones verbales, las amenazas...

Una parte de esta violencia es simbólica, y no se suele hablar de ella. Es aquella que no se ve pero a través de la cual se construye el miedo en las mujeres, a través de la que aprendemos que, a nosotras, por el hecho de ser mujeres nos pueden pasar cosas diferentes. Aquella que nos hace sentir que nosotras solas no podemos defender nuestros derechos, nuestros cuerpos. "Si te pasa algo llama a tu padre, vuelve a casa con tu novio, no vuelvas nunca sola". Las mujeres no nacemos con miedo, se nos enseña a tener miedo sin dotarnos

de recursos y esto es lo que realmente nos hace vulnerables. Como siempre, una doble obligación: hacernos saber que no hay nada tan grave como una violación, y al mismo tiempo, que no debemos defendernos.

Esta fue la clave de la campaña del 25 de noviembre, Día Internacional en contra de la violencia hacia las mujeres, en la que el Área Comarcal de Igualdad (www.berdintasuna-urolagaraia.blogspot.com) está trabajando con Berdinsarea, Red de Municipios Vascos por la Igualdad y contra la Violencia hacia las Mujeres.

Dirigida a las chicas jóvenes, va a ser el resultado del trabajo que han venido haciendo muchas de ellas en toda Euskadi. Especialmente, las chicas de esta comarca y del grupo de música EUTSI de Legazpi. A través de un videoclip han querido reivindicar la calle como espacio en el que todas las mujeres tenemos derecho a andar sin miedo, y decir a este mundo tan machista y sexista que ya basta!!...

Nagaroteko alkatea Urretxun izan da bisitan

Juan Gabriel Hernández Rochak, Nikaraguako Nagarote hiriko alkatea, Urretxura bisita egin zuen irailean. Hainbat urtetan, Urretxuko Udalak, Ildari Beltza elkarteaaren bidez, Nagaroteko Raúl Vargas osasun zentroaren proiekturako diru-laguntza eman du, eta honela mediku material, inkubate-

gia, sendagaiak eta beste hainbat gauza erosi ahal izan dituzte. Bisita honen bidez, Hernandezek jasotako laguntza eskertu nahi izan du Nagaroteko herritarren izenean eta bide batez aurrera begira dituzten erronkak zeintzuk diren azaldu du.

Hirigintza

Urretxuko trafiko antolaketa

Azken denboraldian egiten ari diren aldaketekin jarriz, Udalak oinezkoen eta autoen arteko ezberdintasuna murriztu nahi du, hau da oinezkoak eta autoak herri barnean oreka eroso eta segurua bultzatu. Herri barrua oinezkoen inguru izan behar duela ulertzen da. Urretxuk duen tamaina eta egituragatik herrian mugitzeko ez da erabat beharrrezkoa autoa erabiltzea, bai ordea oinez lasai ibili ahal izatea. Horregatik herri barneko autoen abiadura orduko 30 kilometrotara murriztuko da. Murrizketa hau eraginkorra izan dadin, herrian zehar dauden hainbat zebrabide babestuko dira autoen abiadura berrietara iristean murriztua izan dadin, honetarako zebrabideak igo, autoentzako zabalerak murriztu, zebrabide berriak sortu eta antzeko irtenbideak bilatuko dira. Abiadura moteltzeko elementu hauek oinezkoen mugikortasun seguruagoa bermatuko dute eta oinez

ibiltzea eroso eta errazagoa suertatuko da. Abiadura murrizteko elementu hauek bata bestearengandik 50 eta 150 metroko tarte bitartean kokatuko dira; modu honetan autoz herrian mugitzeko abiadura baimendua eta erosoena 30 Km/orduko izango da.

Kirolak

Ikastaroen eskaintza zabala

Aldiri kirolegiaiak ikastaro programa zabala es- kaintzen du. Biztanle guztiei zuzendutakoak dira. Batzuk baziren lehendik ere, baina beste batzuei urriaren 1ean eman zaie hasiera. Lehendik zegoen eskaintza hobetzeko asmoz, finkatuta dauden ikastaroetan ordutegi zabalagoa programatu da, eta egungo joerekin bat datozen ikastaro gehiago ere eskaini dira, biztanleria guztiaren eskariei

erantzuteko. Oro har, ikastaro berri horiek hasteko gutxieneko lagun kopurua behar da. Hauxe da ikastaroen programa: Aerobika, Erritmika Gimnasia, Yoga, Pilates, Mantentze Gimnasia, Zikloindor, Power, Power-Gap, Spin-Power, Aerobika-Multigazte.

Mejoras en las instalaciones deportivas

- Polideportivo: se ha instalado una puerta de control mediante tarjeta de código de barras y también un cierre acristalado en la sala superior.
- Frontón Ederrena: se han renovado las puertas de acceso.
- Zona deportiva de Ipeñarrieta: se ha renovado la superficie y reordenado el espacio, pintado de minifrontones y se ha colocado una canasta de basket.

Udal-gaiak / Temas municipales

Kultura

Lehiaketak: sormena bultzatzeko tresna

Urtean zehar Kultura sailak hainbat lehiaketa antolatzen ditu: pintura lehiaketa, argazki, kale-pintura, Iparragirre Saria literatur lehiaketa, lore-sariaketa, gabonetako krisma eta idazlan lehiaketak... Badira urte batzuk baita lehiaketa hauek guztiak Urretxu eta Zumarragako udalek era koordinatu eta amankomun batean antolatzen dituztela ere. Horrela deialdiak eragin handiagoa izateaz gain funtsik gabeko elkarlehiak ere ekiditzen dira eta indarrak sakabanatu beharrean batu.

Hau horrela izanik esan beharra dago orokorrean Urretxu eta Zumarragatik egin diren lehiaketetan deialdiek oihartzun handia dutela, bai gure inguruaren bertan baita gure mugetatik at ere. Adibidez Iparragirre Sarian urtero izaten dugu Hego Ameriketako partaideren bat eta ohikoa da baita beste komunitate batzuetako (Andaluzia, Katalunia, Gaziela...) lehiakideak ere izatea. Honen ondorioz sarritan gertatu izan zaigu kanpoko parte hartzea proportzioan bertakoa baino dexente nabarmena-

goa izatea, nolabaiteko desoreka sortzen delarik. Honegatik duela bost urte "herriko lanik onena" edo "herriko gaia" saritzen duen atal berezi bat sortu genuen, bertako sortzaileak lehiaketa hauean arrotz sentitzeko paradojari ihes egiteko nahiarekin. Helburua lortu egin zela esan dezakegu, izan ere herriko partaidezta nabarmen igo da azken edizioetan.

Sormena gazte-gaztetxotik bultzatu eta landu behar da. Horregatik gazteenak ere kontutan hartzen ditugu eta atal bereziak daude 16 urtetik beherakoentzat, bai kale pintura lehiaketan, baita Iparragirre Sarian ere.

Zalantzak ez dago sortzaile sena barruan daramatenak asko direla, eta ez da urrutira joan behar hau frogatzeko. Hona hemen aurten antolatutako lehiaketetan irabazole suertatu diren lau uretxuar eta zumarragatar:

- IDOIA BASTIDA - KALE PINTURA LEHIAKETAKO irabazole herriko atalean (2009-X-11)
- ROBERTO RODANES ARRUERO - PINTURA LEHIAKETAKO irabazole herriko atalean (2009-XI-14)
- JAVIER ALONSO VICENTE - ARGAZKI LEHIAKETAKO 1. saria herriko atalean - zuri beltza (2009-XI-14)
- JUAN JESÚS GORDILLO NUÑEZ - ARGAZKI LEHIAKETAKO 3. saria herriko atalean - zuri beltza (2009-XI-14)
- GONZALO IZA FERNANDEZ - ARGAZKI LEHIAKETAKO 1. saria herriko atalean - koloredun argazkia (2009-XI-14)

Turismoa

Elegidos el logotipo y el lema para promocionar Urola Garaia

A finales de octubre se produjo el fallo del concurso de logotipo y lema a utilizar en la promoción turística de Urola Garaia. El ganador del concurso de logotipo fue MATTIN OSINALDE BERISTAIN de Legazpia y el mejor lema fue el de DIEGO LOPEZ GALVEZ de Don Benito (Badajoz) con el lema "Barnealdeko xarma - Esencia del interior".

Urola Garaia
barnealdeko xarma

Kontuhartzailletza

Bonificaciones en el Impuesto sobre Bienes Inmuebles (recibos contribución)

Familias numerosas

- De 3 hijos o equiparables se les aplica un 60%
- De 4 hijos o equiparables, un 70%
- De 5 o más hijos o equiparables, un 90%.

Serán equiparables:

- 1 Las unidades familiares con miembros menores de edad con minusvalía igual o superior a 33%; con miembros mayores de edad con minusvalía igual o superior a 75%; o personas con dependencia viviendo en el mismo domicilio.
- 2 Las familias monoparentales. En estos casos, se les aplicará la ponderación correspondiente a un miembro más.

Estas bonificaciones se aplicarán siempre y cuando el valor catastral de la vivienda habitual no supere los 117.536,78 euros.

Programa Bizigune

Los propietarios de las viviendas inscritas en el programa para el alquiler de vivienda del Gobierno Vasco, tendrán derecho a una bonificación del 50%. La bonificación deberá ser solicitada por las

personas propietarias en el Ayuntamiento una vez firmado el contrato con VISESA.

Las bonificaciones habrá que solicitarlas durante el mes de Enero en el departamento de Intervención.

Telematika

Zerbitzu telematikoak

Tramiteak online: erroldatze ziurtagiria etxeen

Urretxuko web-orrian, www.urretxu.net, eskuragarri dago erroldatze ziurtagiria, bakoitzak bere etxeen eskuratzeko, beste inongo tramiterik gabe, eta udalarekin harremanik behar izan gabe. Horretarako sinadura digitala duen txartel bat besterik ez da behar (ONA, NAN digitala,...); horrelakorik ez duenak, udaletxeen klabea eskatu dezake eta etxeen bertan, bakoitzak nahi duen unean atera dezake ziurtagiria,

baita udal erroldan dauden bere datuak, isunak, ordainagiriak eta abar ikusi ere. TRAMITEAK ONLINE atalean sartu eta prest. Ziurtagiri honek klabe bat dara-ma eta baliagarria da edozein tokitan aurkezteko.

Wifi:

Kultur etxeen, liburutegian, Iparragirre plazan, martxan da WiFia. Konektatzeko klabea eskatzea besterik ez da behar. Non eskatu daiteke klabea nabigatzeko? Udalzaingoan, kultur etxeen eta liburutegian.

Marcación telefónica rápida con el Ayuntamiento

Cualquier persona del municipio, sin necesidad de recordar el número de teléfono del ayuntamiento, puede ponerse en contacto marcando el 010. Asimismo, con sólo marcar 092 se pondrá en contacto con la policía municipal.

Tokiko gobernu batzarra / Junta de gobierno local

2009_06_22

Goierriko Hitza: subvención

Se acuerda otorgar a Goierriko Hitza con cargo al presupuesto 2009 una subvención de 10.395,33 €.

Vacaciones en Paz

Se acuerda aprobar la adhesión al programa Vacaciones en Paz y abonar a la Delegación Saharaui en Euskadi el coste del viaje de 5 menores por importe de 2.950 € y conceder a la Asociación Hare Haizea subvención por importe de 2.602 €.

Asociaciones Bikarte y Bidarte: subvención

Se acuerda conceder con cargo a los presupuestos destinados a la financiación a los países en vías de desarrollo, subvención por acogida de un niño ruso a:

M.A.U.A ..... 630 €

Y por la acogida de niños de Ucrania a:

Familia J.B-O ..... 600 €

Familia M.A.C.G. ..... 600 €

Asociaciones: subvención

Se acuerda conceder siguientes subvenciones a las siguientes asociaciones:

Club Txolare ..... 1.449,53 €

Club Txolare (limpieza) ..... 1.428,58 €

Mairi ..... 1.531,74 €

Cruz Roja ..... 2.214,25 €

Asociacion Antisida ..... 600,88 €

Proyecto Hombre ..... 1.247,27 €

EILUZ ..... 1.297,29 €

Aguifes Urretxu ..... 562,68 €

Aguifes Gipuzkoa ..... 562,68 €

Urgadiel ..... 1.855,83 €

APPALUR ..... 729,40 €

Eraldatzen ..... 1.531,74 €

Donantes de sangre ..... 442,85 €

Aspanovas ..... 350,00 €

Alcer ..... 354,28 €

Nagusilan ..... 442,85 €

Sindrome X fragil ..... 698,14 €

ATECA- Gipuzkoa ..... 350,00 €

ACABE-Gipuzkoa ..... 350,00 €

Y proceder al primer pago de la subvención otorgada (75 %), El resto del importe, será abonado tras la presentación de memoria y liquidación de gastos.

Transporte Centro Día

Se acuerda proceder a abonar la Mancomunidad Urola Garaia la cantidad de 23.935,65 € en concepto del servicio de transporte al Centro de Día durante el 1º trimestre de 2009.

Suministro e instalación de carpas y diverso material: Adjudicación procedimiento negociado

Se acuerda adjudicar provisionalmente el procedimiento negociado para el suministro e instalación de carpas y diverso material a la empresa AULKIA, S.L., en las condiciones establecidas en la oferta presentada, y por importe de 37.388 € + 5.982 IVA.

Proyecto diversidad y convivencia en Urretxu y Euskal Herria 2009 - 2010: Adjudicación contrato menor

Se acuerda adjudicar, en la modalidad de contrato menor, a Anitzak el desarrollo del proyecto Diversidad y Convivencia en Urretxu y Euskal Herria para el ejercicio 2009 por el precio de 7.600 €, IVA incluido (4.600 € Comisión Acción Social / 3.000 € Comisión Cultura).

Instalación temporal zona de juegos en parcela contigua a Plaza Belaustegi: convenio

Se acuerda aprobar el convenio a suscribir con Promociones y Construcciones Sutobal, S.L.U. para la instalación temporal de zona de juegos en parcela contigua a plaza Belaustegi.

Urretxu-Zumarraga Herri Kirol elkartea: subvención

Se acuerda conceder a Urretxu-Zumarraga Herri Kirol elkartea subvención por importe de 480 €.

Goierrri, K.E.: subvención

Se acuerda conceder a la S.D. Goierri subvención por importe de 425 €, para la celebración de "3x3" Urretxu saria de baloncesto.

Propuesta presentada por Kontseilua

Se acuerda la adhesión a la campaña "Euskara seguruago": Que se redacten en euskera las pólizas de seguro concertadas por este Ayuntamiento.

Relación de facturas

Se da cuenta de la relación de facturas nº 11 por importe de 5.041,56 €, que es aprobada por unanimidad.

2009_07_13

V Torneo de veterano de fútbol: Memorial Musti Mujika: Subvención

Se acuerda conceder a la S.D. Urola una subvención de 200 €.

I. Mercado ecológico de Urretxu

Se acuerda aprobar el programa de actividades del I Mercado Ecológico, así como su presupuesto que asciende a 4.039,95 €.

Hermanamiento Schwarzenbruck: torneo ajedrez

Se acuerda aprobar el programa torneo de ajedrez, así como su presupuesto que asciende a 3.488,60 €.

Obras C.P. Gainzuri: adecuación ventanales y suelo aula de psicomotricidad. Adjudicación contrato menor

Se acuerda adjudicar las obras de: adecuación de ventanales del edificio viejo del colegio Gainzuri a Serinoski, según oferta presentada y por el precio de 13.352,81 €

(11.511,04 € + 1.841,77 € IVA) y adjudicar las obras de: modificación del pavimento existente en la sala de psicomotricidad creada en el nuevo edificio a la empresa Construcciones Mendiola S.L., según oferta presentada, y por el precio de 10.547,49 € (9.092,66 €, + 1.454,83 € IVA).

Muelles Gesal: expediente de actividad para fabricación de muelles en Mugitegi Vial E nº 15-17-19. Informe Junta Gobierno Local

Se le concede la autorización solicitada siempre que se adopten las medidas correctoras pertinentes.

Programa pintado fachadas: subvención Labeaga 16

Se acuerda conceder a Copropietarios de Labeaga 16 una subvención por importe de 2.223,70 que se corresponde con el 10% del presupuesto presentado, 22.237,20 €.

Arreglo puentes Kalerrota y Galeperra: adjudicación contrato menor

Se acuerda adjudicar, en la modalidad de contrato menor, a Construcciones Mendiol S.L. las obras de arreglo de pavimento en los puentes de Kalerrota y Galeperra al precio de 6.091,01 € + 974,40 € IVA Total. 7.064,41 €.

Relación de facturas

Se da cuenta de la relación de facturas nº 13 por importe de 31.996,03 €, que es aprobada por unanimidad.

2009_07_27

Convenio Mariezkurrena: liquidación reparación plaza Pagoeta

Se acuerda aprobar la liquidación de las obras de reparación de la plaza Pagoeta presentada por Construcciones Mariezkurrena, por importe de 209.592,76 €, IVA incluido, y proceder al abono del 50% de la misma (104.796,38 €) y proceder al pintado de los campos deportivos y el frontón, y aprobar el presupuesto presentado por La Perla de 5.076,59 €, IVA incluido, de las cuales 2.538,29 € corresponde abonar a este Ayuntamiento, y 2.538,29 € a Construcciones Mariezkurrena S.A.

Edición libro 50 aniversario Euskal Jaia.

Se acuerda adjudicar la edición de 4.200 ejemplares del libro de historia de la Euskal Jaia a Zum Edizioak , según oferta presentada y por el precio de 17.070 € + IVA = 19.801,20 € .

50 aniversario Euskal Jaia, DVD y documentación fotográfica: adjudicación contrato menor

Se acuerda adjudicar a Gotzon Aranburu la prestación de los siguientes servicios:

- elaboración de un DVD contenido videos, fotos y testimonios sobre la his-

toria de la Euskal Jaia, por el precio de 2.000 €, IVA incluido.

- Seguimiento y documentación fotográfica y videográfica de los preparativos y actos del 50 aniversario de la Euskal Jaia, por el precio de 2.000 €, IVA incluido.
- Preparación de contenidos videográfico, fotográficos y textos sobre la historia de la Euskal Jaia con destino a su promoción en prensa, radio, TV e Internet, por el precio de 2.200 €, IVA incluido.

Actuaciones en frontón y polideportivo: adjudicación contrato menor

Se acuerda adjudicar los trabajos de sustitución de puertas en el frontón Ederrena a Carpintería F. Alberdi S.A., según oferta presentada y por el precio de 9.273 € + IVA = 10.756,68 €.

Los trabajos de cierre de escalera en el polideportivo Aldiri a la empresa Carpintería F. Alberdi S.A., según oferta presentada, y por el precio de 1.898 + IVA = 2.201,68 €.

Elevación pasos peatonales: adjudicación contrato menor

Se acuerda adjudicar a la empresa Asfaltos Urretxu S.A. las obras para elevación de los siguientes pasos peatonales:

- Ipeñarieta 48
- Vial Labeaga-Mundo Mejor
- Sala exposiciones
- Kaleroa: 1 cruce Madaya + 1 puente Lizeo
- Barrenkale-Iparragirre 40
- c/ Elizalde (junto contenedores)
- Labeaga 9

La adjudicación se hace según oferta presentada y por el precio de 48.418,73 € + IVA = 56.165,73 €. Se negociará que en este precio se ejecute también el paso elevado de la zona del cruce de Labeaga-Ipeñarieta.

Reforma 1ª planta colegio Gainzuri: adjudicación contrato menor

Se acuerda adjudicar estas obras a Urrate-Berri eraikuntzak S.L. según oferta presentada y por el precio de 38.159,75 € + IVA = 44.265,31 €.

Convenio Asociación de comerciantes Bitartean

Se acuerda aprobar el convenio de colaboración a suscribir entre el Ayuntamiento de Urretxu y la Asociación de comerciantes Bitartean, para el apoyo a la materialización del Plan de Actuación del Comercio 2009 y otorgar a la Asociación de Comerciantes Bitartean, una subvención de 8.330,12 €.

Relación de facturas

Se da cuenta de la relación de facturas nº 15 por importe de 22.234,10 €, que es aprobada por unanimidad.

Creación de cabezudos: adjudicación contrato menor

Se acuerda adjudicar, en la modalidad de contrato menor, a Pilpira Koop. la elaboración de seis cabezudos, por el precio de 10.600 € + IVA= 12.296 €.

S.D. Goierri: subvención

Se acuerda otorgar a la S.D. Goierri una subvención por importe de 466,00 € para la participación en cursos de formación de monitores de baloncesto.

2009_09_14

Fiestas de Santa Anastasia: programa y presupuesto.

Se acuerda aprobar el programa de fiestas de Santa Anastasia y el correspondiente al 50 aniversario de la Euskal Jaia, y sus presupuestos que ascienden a la cantidad de 148.489 € y 3603,52 € respectivamente.

Korostel, S.L.: expediente de actividad para taller-almacén de aparatos eléctricos en Mugitegi Vial C nº 5. Informe Junta Gobierno Local

Se le concede la autorización.

Adjudicación dirección de obra de las obras "Urbanización Crta Urretxu Santa Bárbara" Ratificación Resolución Alcaldía

Se ratifica la resolución dictada el 28 de julio de 2008.

Programa pintado fachadas: subvención Jauregi 16

Se acuerda conceder a Copropietarios de Jauregi 16 por un importe de 630 € que se corresponde con el 10% del presupuesto presentado que asciende a 6.300 €.

Relación de facturas

Se da cuenta de la relación de facturas nº 17 por importe de 24.961,52 €, que es aprobada por unanimidad.

2009_09_28

S.D. Goierri: subvención

- Mountain Bike.....	400,00 €
- Tiro al Plato Pro-Aspace...	565,00 €

XIII Carrera popular del Goierri Garaia: subvención

Se acuerda conceder a Goierri Garaia Atletismo subvención por importe de 600 € para la celebración de la XIII carrera popular del Goierri Garaia.

II Carrera de montaña Zumarraga-Urretxu: subvención

Se acuerda conceder a Goierri Garaia Atletismo taldea subvención por importe de 650 € para la celebración del Zumarraga-Urretxu II. Mendi lasterketa.

Relación de facturas

Se da cuenta de la relación de facturas nº 20 por importe de 31.690,54 €, que es aprobada por unanimidad.

Sesiones de trabajo para dar a conocer y compartir el plan de desarrollo urbanístico

Gorka Azkarate / Kizkitza Ugarteburu

El Ayuntamiento de Urretxu está actualmente inmerso en unas sesiones de trabajo con el objetivo de explicar a los grupos políticos municipales, el plan de desarrollo urbanístico de Urretxu previsto para el 2020.

En estas sesiones de trabajo, que en total serán 6, se reúnen los concejales, sus asesores, LKS (empresa responsable de marcar el ritmo de estas reuniones), Patxi Gutiérrez (arquitecto del Ayuntamiento de Arrigorriaga), Txaber Gandiaga (asesor económico) y Koldo Telleria (arquitecto municipal).

En las reuniones celebradas hasta ahora se han tratado los principios de las modificaciones de las normas:

- **Modelo de crecimiento sostenible:** prioridad a la rehabilitación, reutilización y aprovechamiento del espacio urbano disponible, frente a nuevas ocupaciones.
- **Adquisición de suelo para vivienda pública.**
- **Crecimiento de Urretxu, de forma natural hacia el sur.**

- **Complementariedad con Zumarraga** y cubrir su déficit de espacio en el seno de la Mancomunidad de Urola Garaia.

Orain arte egindako lan saioetan arauen aldaketei buruzko printzipioak jorratu dira.

- **Vivienda:** Irimo y actuaciones en el casco.
- **Centros educativos:** renovación y ampliación Ikastola, nueva guardería (Lizeo), nuevo suelo (Etxaburu, Labeaga).
- **Asentamiento de nuevas actividades económicas, mantenimiento de las actuales.**
- **Ocio saludable:** zona deportiva de Pagoeta, Santa Bárbara, instalaciones deportivas subterráneas entre Gainzuri y Polideportivo.
- **Tercera edad, calidad de vida:** nuevo hogar del jubilado, ampliación Centro de Día.

- Juventud - espacios alternativos de ocio: Lizeo, Irismo.
- Acceso al comercio y problemática del aparcamiento: parkings subterráneos (Lizeo y Barrenkale).

Los representantes de los partidos políticos pueden plantear sus dudas y preguntas, que a su vez son recogidas y serán respondidas al finalizar el proceso.

En diciembre tendrá lugar el pleno en el que se votarán las Normas Subsidiarias.

Urretxuko Udalak prozesu bat abian jarri du berriki, zeinaren helburua den 2020rako Urretxuren garapen urbanistikoa zehazten duen plana alderdi politikoei ezagutaraztea. Horrela, abenduan Arau Subsidiarioen gaineko bozketa egiten denerako, alderdi politikoek Udal gobernuak defendatzen duen planteamendua xehetasunez ezagutuko dute, 6 lan saioz osaturiko prozesu honi esker.

Opinión de los grupos políticos municipales

El equipo de gobierno, impulsor del proceso, valora positivamente el mismo, ya que, en su opinión, "sirven para explicar, dar a conocer y comprender las modificaciones propuestas". Los concejales no adscritos Jose Mari Lete y Onintza Mendiola destacan su "voluntad de seguir trabajando en busca de una solución, ya que esto es al fin y al cabo lo que nos demandan los ciudadanos". El concejal no adscrito Jose Angel Lizarraga "no se siente responsable de que en su día ANV y PSOE paralizasen el proceso puesto en marcha en la legislatura anterior". El edil opina que el plan actual "necesita un cepillado en algunas cuestiones y más énfasis en otras" y cita como necesidades importantes "la creación de empleo y la movilidad". Lizarraga afirma que "Urretxu tiene derecho a crecer equilibradamente; si hay voluntad por parte del equipo de gobierno, ahí estaré para ayudar". El PNV, por su parte, entiende que "la metodología que se está siguiendo no es la adecuada para la discusión de las distintas opiniones; el proceso sirve para conocer, pero no para compartir ideas ni dis-

cutir las distintas posturas". La formación jeltzale sostiene que "este proceso en cuestión, tal cual está planteado, con su coste incluido, no lo vemos necesario, ya que hubiera sido posible hacerlo de otra manera con un considerable ahorro". El PSE-EE, también se muestra crítico con el proceso: "el aprobar o no las normas es una cuestión de fondo, no de forma. Existen diferencias de

fondo entre los partidos, y en cierta medida no comprendemos cómo se ha iniciado este proceso, que está costando un dinero a las arcas municipales, si no se tiene ninguna garantía de que las normas saldrán adelante en la votación de diciembre". Ezker Batua-Aralar valora positivamente el proceso, ya que estas sesiones "facilitan el debate entre todos los partidos políticos".

*Alderdi guztiekin ez dute berdin ikusten
ireki berri den prozesuaren baliagarritasuna.*

Urretxuarren iritziak / Preguntas al ciudadano

Gorka Azkarate - M.ª Carmen Viedma

Ezagutzen al duzu Udalak aurkeztu duen Arau Subsidiarioen proiektu berria? Zer iruditzen zaizkizu herritarrok Udalaren asmoen berri jakiteko baliatzen diren ekimen partehartzaileak? Zein hobekuntza egingo zenitzke herrian?

RICARDO LIZARRALDE

"Udalak eta herritarrek harremana izatea ondo ikusten dut"

Badut informazio pixka bat eginago denari buruz. Udalak eta herritarrek harremana izatea eta herritarrei zein proiektu egingo diren ezagutaraztea ondo ikusten dut. Gero ados egotea edo ez beste gauza bat da. Lanpostuak sortzea ondo legoke, baita aparkaleku gehiago egitea ere. Kultur arloan, kiroletan, ondo gaudela uste dut. Etxebitzaren gaia ere kezkagarria da, garesti daude, erabilera eman beharko litzaieke hutsik dauden lokalei.

TRINI FERNANDEZ

"Beharrezkoa da herriak udalaren asmoen berri izatea"

Ezagutzen dut gutxi gorabehera karpa harten aurkeztu zena, egon nintzen ikusten. Beharrezkoak ikusten dut jendeak jakitea udaletxeak ze asmo duen. Garai batean egunkarien bidez jakiten genuen udalaren asmoen berri; era honetako ekimen berriak ondo daudela uste dut. Etxebitzten beheko solairuekin zerbaite egin beharko litzateke, asko eta asko hutsik daudelako.

JOSE MIGUEL LIZARRALDE

No vi las carpas, pero me parece bien la iniciativa, para que se conozca lo que está pensado hacer, aunque luego no se tenga en cuenta demasiado la opinión de la gente. Al ser temas sobre los que uno no tiene capacidad de decisión directa, pues a veces tampoco piensas demasiado en ello. En cuanto a las mejoras que implantaría en Urretxu, creo que el tema del aparcamiento es un problema.

"El tema del aparcamiento es un problema"

SANTIAGO PUERTAS

Me parece bien todo lo que sea informar, y más aún que como ciudadanos podamos dar nuestra opinión. En el tema del tráfico hay mucho trabajo por hacer. También me gustaría que hubiese más colaboración ciudadana en las asociaciones, en concreto en la Sociedad Aterpe.

¿Conoces el nuevo proyecto presentado por el Ayuntamiento en relación a las Normas Subsidiarias? ¿Qué te parecen las iniciativas participativas en las que se dan a conocer a la ciudadanía los proyectos del Ayuntamiento? ¿Qué mejoras harías en el pueblo?

ELENA ARRIARAN

Ez nintzen karpa ikusten egon, baina badakit zer zen bertan erakusten zena. Horrelako ekimenak ondo daudela uste dut, jendearen iritzia jasotzeko baliagarriak diren heinean. Leku estaliren bat behar dela uste dut, haurrek jolas dezaten eta bestelako feriak egiteko. Gazteentzat lekuak egokitu beharko lirateke. Aparkalekuak eta etxebizitzen gaia ere garrantzitsuak direla uste dut.

"Leku estaliren baten beharra ikusten dut"

MALVINA ARRIETA eta ELISABETH MURILLO

"Deberíamos debatir este tema entre todos"

Hemos visto la carpa, pero por fuera. Vemos bien este tipo de iniciativas, deberíamos debatirlas entre todos. Al fin y al cabo, todos vivimos aquí. El aparcamiento es un problema, y también la vivienda, debería haber más viviendas sociales. Un centro comercial también vendría bien, más cerca de los que hay ahora.

JOSEBA SALEGI, ANDER URIARTE eta JON MENDIZABAL

Ikusi genuen karpa, baita barrutik ere, Urretxu 2020 zuen izena ekimenak, ezta? Ondo iruditzen zaigu herritarrei zer egin behar den azaltzea. Gure ustez herria nahiko ondo dago orohar; hala ere bidegorrian oinezkoen eta txirrindularien esparruen arteko bereizketa egingo genuke.

"Herria nahiko ondo dagoela uste dugu"

MILA MENDIZABAL

Gauza bat eta besteren artean, ez nuen karpa ikusi, ez zitzaidan parean tokatu. Hala ere, horrelako ekimenak ondo daudela iruditzen zait, herriak arau subsidiarioen gaineko kontua zertan den jakiteko. Herrian gauza asko egingo nituzke, Gernikako Arbola plaza pixka bat konpondu, adibidez, gehiegizko hezetasunaren arazo hori.

"Gernikako Arbola plaza konponduko nuke, besteak beste"

Nolakoak dira Urretxuko familiak?

Aztiker

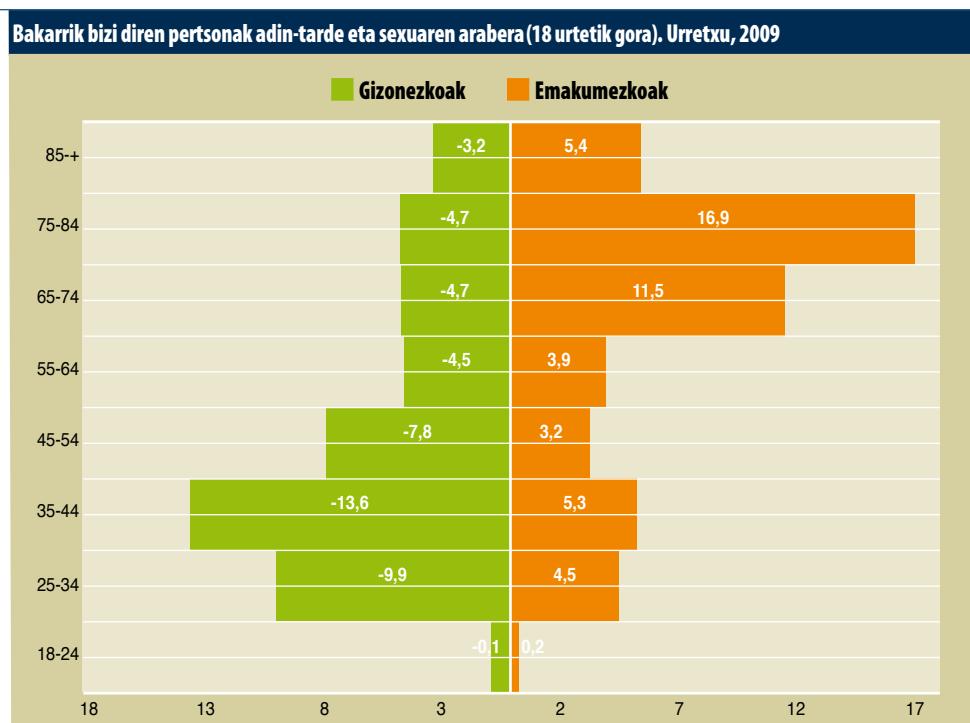
Azken hamarkadetan Euskal Herrian aldaketa demografiko handiak gertatu dira (jaiotza eta heriotza tase-tan, bizi esperantzan eta biztanleriaren zahartzean, besteak beste). Aldaketa demografiko hauek harreman zuzena dute familia egituraren aldaketarekin.

Duela ez hainbeste urte arte, familia egituraren aldakete-taz hitz egiterakoan, familia zabaletik (aiton-amonak, gurasoak, seme-alabak, izeba-osabak, eta abarrek osatutako familiak), familia nuklearretara (gurasoak seme-alabekin) eman zen aldaketa hitz egiten genuen. Bainaz azken urteetan, azterke-

ta hori motz geratu da. Familia eredu berriak geroz eta presentzia handiagoa hartzen ari baitira gure gizartean. Oraindik ere, familia nuklearrak gehien-goa badira ere, eta familia zabalak desagertu ez badira ere (gutxi batzuk geratzen dira), bestelako familia motak ere ageri dira gure etxeetan: mono-parentalak deitutakoak (gurasoetako bat, normalean ama, seme-alabekin) eta pertsona bakarreko etxebizitzak, besteak beste.

Urretxu zenbakitan web gunean, 2009ko urtarrileko erroldako datuetatik abiatuta, Urretxun bakarrik bizi diren pertsonen datuak bildu ditugu. Datu hauen azterketatik hauek nabarmenduko getituzke:

- Urretxuko biztanleen %5,4, bakarrik bizi da. Hots, Urretxuko 537 etxebizitzatan pertsona bakarra bizi da. Urretxuko etxebizitza bakoitzean batez beste 2,7 pertsona bizi dira.
- Horietatik, ia erdia (%46,4) 65 urtetik gorako pertsonak dira, gehienak emakumeak (%73,1). Adin tarte honetan, 65 urtetik gora, biztanleen %18,6 bakarrik bizi da.
- Herenak (%33,1), berriz, 25-44 urte bitartean dituzte. Adin tarte honetan batez ere gizonetakoak direlarik bakarrik bizi direnak (bakarrik bizi direnen %70,8 dira gizonetakoak 25-44 urte bitartean).

Oharra: gizonetakoak aldean - seinuak ez du negatiboa adierazten, soilik zenbakari erreparatu, ez seinuari.

Zer erakusten digute datu hauek? Alde batetik, etxebizitza politika egoki bat aurrera eramateko kontuan hartu beharreko datuak dira. Etxebizitza bakoitzera geroz eta pertsona gutxiagok betetzen baitute. Familia eredu berrietasunari gara, eta familia berri horiek geroz eta kide gutxiagoz osatutakoak dira: Urretxun etxebizitzen %20,7an kide bakarra bizi da, etxebizitzen %29,4an bi kide bizi dira, eta 3 kidez osatua kide etxebizitzen %22,1; beraz, hamar etxebizitzetik 7tan (%72,2) lau kide baino gutxiago bizi dira. Kontuan hartzeko datua dudarik gabe.

Bestetik, azpimarratu ere 65 urtetik gorako pertsonak geroz eta leku handiagoa hartzen ari direla gure gizartean, eta baita Urretxun ere; hauentako dezente gainera bakarrik bizitzen. Biztanle hauen adin eta osasun egoera kontuan hartuta argi dago zerbitzu eta behar bereziak dituztela, eta datu hauek oso kontuan hartu beharko direla, dudarik gabe.

Urretxu zenbakitan web gunea

Era honetako azterketak egiteko hamaika datu bilduak ditugu Urretxu zenbakitan web gunean, www.urretxu.net helbidean aurkituko duzuena. <http://83.246.72.154/liburu/kapitulu/617>.

Berunezko justizia; proiektu imaginatiboa

Alex Areizaga KKinzonaren izenean

KKinzona proiektuaz hitz egiteko, ezer baina lehen, proiektu komunikatiboa baino imaginatiboa dela esan beharko nuke; ametsak uhin bilakatzen dituen bozgorailua edota ezinezkoa zine-zko bihurtzen duen pantaila erraldoia.

"Berunezko Justizia; Ixilik Bang zuen izena" film laburra ere pantaila horretan ikusi ahal izan zen azaroaren 14an. Bainaz ez zen film bat bakarrik izan,

ikusgai egon zena. Are gehiago izan zen. Eta ez bakanrik bere iraupenak, 30', kategoria horretatik aterratzen zuelako. Herriko 60 gaztek parte hartza, Azpeitian tren bat alokatzea, Nafarroako Bardeetako desertura bi aldiz joatea edota Labeaga antzokian 400 pertsona batzea emanaldi batean ikus daitekeen netik haratago doalako baizik.

Azken batean, ez baita film bat egitea edo ez egitea.

Ez baita 60 lagun bakeroz, indioz eta mexikarrez janztea edota Ixilik Bangek Perry Warrimanen aurka altxor batengatik borrokatzea. Ilusioa sortzea da; behingoz, nahi dugun edozer egiteko gai garela sinistea edota finean, eguneroko errealitate gogor honetan irrifarre bat lapurtu ahal izatea.

Hortik aurrera, hau hasiera bat besterik ez dela. Harro egoteko moduko hasiera bat, eman dezakegun guztiaren aurrerapen bat edota datorren urtean izango denaren anaia edo arreba txikia. Gonbidapen bat ere bada, hurrengoan parte hardezazuen. Lehehengo harria bota dugu, eta orain, kristala puskatzea falta da. Zorionak guztiei.

The Hot Dogs taldearen diska berria kalean

Gorka Azkarate

Urretxuko The Hot Dogs musika taldeak bere laugarren lana aurkeztu du orain gutxi, "Nothing but a Bad Day" izenekoa ("egun txar bat soilik"), GP Producciones disko etxearen eskutik. Diska CD euskarrian zein biniloan kaleratu dute eta salgai dago dagoeneko. Lan honek talde urretxuarraren orain arteko bidea hausten ez duen arren, bada, neurri batean, mugari baten modukoa: inongo estalki zein tapakirik gabe agertzen zaigu The Hot Dogs abestien joanean, abestiek "garenak gara eta hau da eman nahi duguna", esan nahi balute bezala. Euren iritziz, lan hau da orain artekoen artean taldearen esentziatik hurbilen dagoen ekoizpena.

Une honetan diskoaren promozioan buru-belarri murgilduta dago taldea, eta estatu mailako itzulia otsailean hastea aurreikusten dute. Bestalde, helburua uda parteko jaialditan euren lekutxoa egitea da, promoziorako bide eraginkorrenetakoia izaki, jaialdi erraldoi hauetan parte hartza, ondoren jaialdi horiek sarritan gorabeheratsu xamarak

izan arren eta bertan emandako kontzertuak gatzik gabeak, ordutegi eta entzulegoaren arabera. Herrian ere egin zuten lanaren aurkezpena, Labeaga aretoan. Berriz ere Gaztetxean jotzeari ez liokete uko egingo, bertan sortzen den giro berezia gustuko dutelako.

Aurrera begira, ia ziurtzat jo daiteke talde urretxuarrak beste diskaren bat kaleratuko duela; taula gainean urte mordoxka daramaten arren (18 urte, 1991an taldea sortu zutenetik), gogoz daude gauza berriak egiten jarraitzeko. Hot Dogs taldearen aurreko lanak "Rock & Roll Army 69" (1999), "Powerhouse" (2000) eta "III" (2006) izan ziren.

Irimoko ondarea ezagutaraziz

Kizkitza Ugarteburu

**Ziur askotan igo zaretela Irimora,
baina zein bidetatik?
Gai al zarete azaltzeko
zein bidetatik igo zarenen,
“betikotik”, “bideluzetik”...
Hemendik aurrera errazago
izango zaizue galdera horri
erantzutea, Lekaio Kultur Elkarteak,
zenbait urretxuarren laguntzarekin,
auzolanean eraikitako toponimia
harriei eta ibilbideei esker.**

Lekaio kultur elkartea Irimo mendebaldean 17 toponimia harri kokatu eta ibilbideak prestatu ditu auzolanean. Udaberrian hasiko den bigarren fasean Nebera inguruari ekingo diote.

Iturri berri bat ere eraiki dute mendebalde guñean, “Bideluzetik” igoz. “Urretxuko naturgune garrantzitsuena Irimo denez, informazio zabala eskaintzen du herriaren nortasunari buruz, toponimia, hizkuntza, ondare historiko eta etnografiko arloetan”.

Egitasmo hau burutzeko Jose Luis Ugartek idatzitako “Urretxu eta Zumarragako toponimia”-n oinarritu dira. Ikerketa hauek liburutegietako apaletan geldirik dauden bitartean, toponimoak galtzen joan daitezke. Ekimen honek, gaur egungo zein ondorengo belaunaldiek, toponimia honen ezagutza eta erabilera bultzatu nahi du.

▲ Toponimia harrietako bat

▲ Iturrihaundi iturri berria

Lekaiok udaletxean aurkeztu zuen proposamena eta Goimenek ere aurrekontuaren %55 eko dirulaguntza eskaini du. Zintzo Mintzo, Ostadar eta Goierri elkartetara ere jo zuten laguntza eske eta lerro hauen bitarbez eskerrak eman nahi dizkiete.

Irimon ibiltzeko bideak ez dira ezagunak, herritarrok ez dakigu Irimon nondik nora ibili garen esaten. Adibidez, “askotan entzuten dugu Irimo-

El objetivo es dar a conocer y promover el uso de la toponimia.

▲ Auzolanean aritutako taldekoide batzuk

ra igo naiz "betiko bidetik" eta zein da bide hori?" diote. Alde horretatik, egitasmo honen helburua toponimia eta Irimon ibiltzeko beste bide batzuk badirela ezagutaraztea da herritarrok eta jendeak erabil ditzan.

Santa Bárbara será el punto de partida y llegada de todos los itinerarios.

Egitasmoaren sorreratik, argizagoen interes desberdinak uztaritu eta errespetatu behar zirela, Irimon ganadurako erabiltzen diren lursail pribatuak daudelako. Hori lortzeko asmoz baserritarrekin adostu da dena, beraiek eta lehen aipatutako elkarteak auzolanean lanean arituz.

Santa Barbaran jarriko den panel batean zehatzuko dute hainbat ohar: txakurrak, ibilgailuen eta motorren erabilera, sua, zabortegiak eta garbitasunari buruzkoak. Horretarako herrian onartutako araudietan

eta Gipuzkoako Foru Aldundiko "Gipuzkoako mendien foru arauetan ere oinarritu dira, ingurugiroa, aisiaidlia eta lursail pribatuak errespetatuz

Lehen fasean Irimo mendebaldean 17 toponimia harri kokatutu dituzte, ez mugarriak. Harriaren goialdean, toponimoa, lursailari dagokion izena, azaltzen da. Nebera ingurukoak, 8 bat, udaberrian kokatuko dituzte. Toponimoak, bide-ertzean gelditzen direnak, erabilienak, ezagunenak eta baserritarrek erabiltzen dituztenak dira. Harri guztiak norabideak ere ipini dituzte, hau da, gurutzera igotzeko zein distantzia dagoen eta zenbait kasuetan ere metroak aipatzen dira.

Ibilbide edo txango guztiek Santa Barbaran izango dute irteera eta amaiera. Asmoa da triptiko batean ibilbideak argitaratzea eta Santa Barbaran ipiniko den panelean hauek zehaztea. Irimoko fauna eta floraen ikerketa, etorkizunerako zainketa egitea eta bertako urbideak aztertzea izango dira etorkizuneko beste erronka batzuk.

Euskal jaietarako etnografia arloa aztertu izan du Lekaiok objektu eta tresnak sailkatuz. "Errege bidea ere aipatzeko da zentzu honetan".

La asociación cultural Lekaio, gracias a la colaboración de urretxuarras y baserritarras, ha colocado 17 piedras topónimas y ha señalizado varios itinerarios en la zona occidental del monte Irimo. También han construido una nueva fuente en esa zona. En una segunda fase colocaron otras 8 piedras en la zona de Nevera. En opinión de Lekaio, el monte Irimo ofrece muchísima información sobre la identidad de Urrexu, en aspectos como la toponimia y el patrimonio histórico y etnográfico. El objetivo principal de este proyecto es el de dar a conocer la toponimia y los diversos itinerarios posibles para subir Irimo, para que los urretxuarras y la gente en general los utilice.

Elkarrizketa / Entrevista

Urretxu-Zumarragako Euskaltegia_ _ Ikasleak “Ausartu euskararekin!”

M.ª Carmen Viedma

Urretxu-Zumarragako
Udal Euskaltegiak
aurten matrikula
garaian “Ausartu
euskararekin!
Gauza asko duzu
esateko!” leloa erabili du.

Helburu honekin,
ea zer duten
esateko,
beraiengana
hurbildu gara.
Mahai inguru
batean

euskaltegiarekin
harremana duten zenbait
pertsona, bai irakasle,
bai ikasle, bai irakasle ohi eta egun
kolaboratzailea dena,
bildu ditugu, gaur egungo
euskaltegiko “argazkia” egiteko.

Aurkezpen txiki bat eta euskararekin duten er-
lazioa aipatzeko eskatu diet eta hona hemen be-
raien erantzunak:

Mikel (irakasle ohia eta kolaboratzailea): jaiotzez
naparra, baina Urretxun 33 urte daramatzana. Eus-
kaltegian 22 urte irakasle moduan eman ondoren,
hartu nuen aurrejubilazoa, baina denbora nuenez
egin zidaten eskari bati baietz erantzun nion eta li-
buru lanketan hasieran eta gero mintzalaguna pro-
graman parte hartzen ari naiz. “Alboan” GKE-an ere
lan egiten dut.

Violeta (ikaslea): Leongoa naiz, orain hamabost
urte hona etorri ginen, lanera, senarra eta biok. Ko-
txe istripu baten ondorioz duela zortzi urte etxeian,
lan egiteko aukerarik gabe, geratu nintzen. Sena-
rrak zerbaik ikastera animatu ninduen eta Urretxuko
EPAn zenbait ikasketa egin ondoren euskara ikastea

erabaki nuen. 6 urte daramatzat euskaltegian. Po-
liko-poliki noa, asko kostatzen zait baina niretzat
erronka bat da.

“Mintzalaguna” programan ere banabil azken hiru
urteetan Mikelekin. Gaur egun interneten bidez ere
euskarra ikasteko aukera polita daukagu eta sarritan
egiten dut.

Mario (irakaslea): Eta esan behar da Violetak ida-
tzitako lantxo pare bat HABE aldizkarian publikatu
dituztela dagoeneko.

Violeta: Irakasleei esker hemen nagoela eta euskara
ikasten poz-pozik nagoela esan behar dut.

Mario: Ezkiokoa naiz ni. Orain dela 26 urte hasi
nintzen euskara irakasten eta geroztik hemen na-
bil, lanean, gustura gainera.

Gustatzen zait irakaskuntza, baina aurten herrian eus-
karra biziberritzte plana dela eta euskararekin eta eus-
kaltegiarekin lotuta dauden lanak antolatzen nabil.

Lurdes (ikaslea): etxeokoandrea naiz. 2 ume ditut 14
eta 10 urtekodak. Alemanian jaio arren Zumarragan
bizi naiz. Momentuz gutxi dakit. Ulertzen dut baina
ezin dut ondo hitz egin.

**“Atrévete con el euskera, tienes
mucho que decir!” fue el lema de la
campaña de matriculación.**

_Kaixo: Zergatik hasi zinen?

Lurdes: Empecé con el grupo de Urtxintxa, para tener contacto con el material escolar que utilizaban mis hijos y luego decidí seguir porque no quería perder el contacto con el euskera.

Montse (ikaslea): Ni arrasatekoa naiz. Alaba baka-ra daukat 15 urtekoa eta Urretxun bizi naiz.

Hasieran euskaltegira etorri nintzen alabari lagun-tzoko, orain ez, orain nigatik, euskaraz hitz egin nahi dudalako

Mirenbe (autoikaskuntza tutorea): Ordizikoa naiz eta duela 2 urte euskaltegi honetara etorri nintzen lanera.

Autoikaskuntza euskara ikasteko beste sistema bat da, azken lau-bost urteetan euskaltegi honek es-kaintzen duena, azkenenko bietan indar handiagoz, gainera. Baldintza bakarra autoikaskuntzarako ordenagailua eta internet eskura izatea da.

Aurten 40 ikasle inguru hasi dira, baina ikasturtean zehar jende gehiago etortzen da, bakarrik ikasten dutenez, edozein momentutan hastea errezago de-lako.

Eskura BOGA izeneko programa informatikoa behar da eta bertan ariketak, testuak, audioak eta gramatika kontsultatzeko aukera izaten dute.

Mintzasaioak egiten ditugu, as-tean behin. Maila beretsuko jen-dea biltzen dugu, gaia aldez aurretik prestatuta. Idazlanak ere, bereziki profila atera behar dutenek, BOGAN daudenez gain, Wiki tresnarekin egiten dituzte.

Tutoretza saioak hasieratik egiten dira, kurtso ha-sieran astero egiten ditugu eta gero hamabostean behin.

_Kaixo: Eta sistema honen bidez lortu daiteke edozein maila?

Eskaintza aurrez aurreko eskolen parekoa da. Maila guztietako jendea daukagu eta emaitza berdina izan liteke.

Mario: Mirenbe hona etorri zenetik indartu egin da autoikaskuntza. Bera euskaltegira etorri zenean martxan mintzasaioak jarri genituen, lehen tutore-tzak beste modu batean egiten ziren...

Liseth: Peruana, 16 años viviendo aquí. Tengo una niña de 3 años en Gainzuri y a partir de que ella em-pieza al cole veo la necesidad de aprender euskara porque me siento perdida e incomoda cuando no me entero de lo que se habla. No llevo todavía dos se-manas y ya voy cogiendo algunas palabritas sueltas. Ahora mi hija y yo estamos en el mismo nivel.

Kaixo: Eta profila lanagatik behar duenik ba al dago euskaltegian?

Herrian benetan perfila behar duen kolektiboa Osakidetzakoa da. Jende asko etortzen da hona eta gainera ospitalean bertan bi talde daude, bat lehenengo profilekoa eta bestea bigarrenekoa.

La oferta del euskaltegi es muy amplia y se adapta a alumnos de muy diversos perfiles.

_Mikel, zerbait gehiago kontatuko diguzu liburu lanketari buruz?

Mikel: Badaramatzagu 6 urte eta helburua euskara irakurriz gozatzea da.

Hasiera batean euskaldun zaharrak euskaraz irakur-tzen ohitza zen helburua. Hilabetean behin liburu bat irakurtzen genuen eta ariketa batzuk, nik propo-satutakoak, egiten genituen. Orain, berriz, liburua-ri buruzko tertulia antzeko bat egiten dugu.

Ikasturteko sei edo zazpi liburu gutxi gora behera irakurri ditugu. Pentsa, hasieratik dagoenak zenbat liburu irakurri dituen.

_Kaixo: Mario, bukatzeko zerbait gehiago esan nahi duzu?

Bai, aurten beste ekimentxo pare bat egingo ditugula: bata, Segura Irratian, beste euskaltegi batzuekin konpartitua, 5-10 minutuko irratia saiotsa batzuk egingo ditugu euskara txukuntzeko asmoarekin eta bestea "Ongi etorri" izeneko 10 orduko ikas-tarotxoak, dohaien, euskara ez daketenek euskararekin lehen harremana izateko. Hauek urtarriletik aurrera izango dira.

Irigon baserriko haizeola

Jon Castrillo

**Duela urte pare bat,
Kantauri aldeko haizeola
zaharrenak Galdakaoko mendietan
aurkitu zituztela jakin genuen.
Aurkitutako 35 haizeolen aztarnek
X. eta XII. mende bitartean
eraikitakoak zirela egiaztatzen
omen zuten.**

Baina ez gara ez denboraz ez lurraldez hain urrutira joan behar burdinola mota berezi horien berri izateko. Burdin haranaren erdian kokatuta egonda eta, "Ur-ola" ibaiaren urak gure begien aurretik etengabe pasatzen uneoro ikusita, ez da batere harritzekoia izango, beraz, Urretxuk ere baduela zer esanik arlo honetan, esaten baldin badugu. Hasteko, eta adituek diotenez, "haizeola" izenak berak, jatorri goierritarra omen du.

Mendiko labe txiki hauen funtzioa, meategietan jasotako burdin minerala metal bilakatzea zen, gero nekazaritzarako tresneriak, armak eta bestelako gauzak egiteko.

Gehienetan mendi maldaren zonalde haizetsuetan kokatzen ziren - aditu batzuen ustez hori omen da "haizeola" izenaren arrazoia-, horrekin, sua bizirik irautea ziurtatzen zu-telarik.

Komenigarria omen zen ere, inguruan, nahiko egurra eskuera izatea (1 kg budin lortu ahal izateko 100 kg ikatz begetala behar baitziren), baita aldamenetik erreka-ren bat pasatzea eta burdin meategiak ere oso urrutiz ez egotea. Urretxuko Irigon (Irigoyen) baserriko haizeolak, noski, baldintza hauek guztiak betetzen zituen.

Egindako burdin hautsen analisiek, ordea, haizeola hauetan lortzen zen burdin kopurua oso eskasa

zela egiaztatzen dute; aztertutako eskoria hauek, oraindik %58 eta %80 ko burdin kopuruaz osaturik zeudela ziurtatu baitute.

Horregatik, etekin handiagoak lortzea bilatuz, XIV. mendean, uraren indarrarekin funtzionatzen zuten burdinolen sorrerarekin batera, haizeolen desagerpena eterri zen. Oso denbora gutxian ia gehienak estaliak izan ziren. Kasu batzueta ber-tako pertsonek edota animaliek istripurik izan ez zezaten. Beste batzueta, baserriko lurrik lan-tzean gertatu zen eta oso kasu gutxitau, berriz, nolabait labe horiek aprobetxatu nahian, karobi bihurtuz.

Baina, udal artxiboan aurkitutako dokumentu bat-tek dioenez, Irigongo haizeola XVI. mendean bi-zirik omen zegoen oraindik. Dokumentu horren arabera, konkretuki 1589ko apirilaren 13an amaitutzat eman omen zen Urretxuko parrokiko "San Martin" - izen horrekin bataiatu zuten bedeinkatu zuten egunean- kanpai nagusiaren fundizio edo galdaketa.

*Eta halaxe maisuki erakutsi ere,
1982ko Euskal Jaiaren ibilbidean,*

*Txintxarri koadrilak kaleratutako karrozaren bitartez.
Irigongo haizeolari eskainitako omenalditxo honek, epaima-haiaren lehen saria irabazi zuen*

Kaixo txiki

“EUSKAL BANDOLEROAK”

Ana Isabel Iturbe

Irailean aurkeztu ziren buruhaundi berriak Urretxun, “Euskal bandoleroak”. Bandolero hauek aspaldian Deskargako mendatean gora behera zebiltzan lapurrak omen ziren...

Ikusi al zenituen Santa Anastasia jaietan?

Beraien argazkiei begiradatxo bat eman, a ze aurpegiak!!

“Euskal bandolerua
hor zaitugu PATAKON
ilunean lanean,
ihesi ta hor konpon”

“Euskal bandolerua
BIZARBELTZ oiartzuarra
lapurretarako badu
kemena ta garra”

“Euskal bandolerua gora
FRANTSES TXIKIA
Eder zure maitale
etxeeko zaindaria”

“Euskal bandolerua
EDER da zure izena
saltzaile, tabernari,
maitalea hurrena”

“Euskal bandolerua
Domingo GALTXAGORRI
Tolosako gizona,
gerra askotan gudari”

“Euskal bandolerua
Irundarra da GIÑI,
kortsario, mikelete,
non ez zinen ibili”

Kontuz, txiki, hurrengo jaietan kalean ikusten baditzu, azkar azkar lasterka egin, ez zaitzatela harrapatu!!! Hori bai, festarik festa ibiltzea izugarri atsegin dute, parrandazaleak dira, zu bezela, ezta?

Santa Lutzi Feria

Urretxu-Zumarraga 2009

abenduak
12
larunbata
sábado

Arabako Errioxako
Ardo Lehiaketa eta Azoka
Concurso y Feria de Vino de la Rioja Alavesa
18:00 - 21:00: Azoka Iparragirre plazan
20:00: Lehiaketa udaletxeko areto nagusian

abenduak
13
igandea
domingo

SANTA LUTZI FERIA

Santa Lutzi aldizkaria zure eguneroko prentsarekin batera
aurki dezakezu.

*La revista de la Feria de Santa Lucía disponible de forma gratuita
en los puntos de venta de prensa.*

Berritasuna / Novedad

Poltsa gehiegi dituzu
feria ikusteko?
*¿Demasiadas bolsas
para disfrutar de la feria?*

Aurten kontsigna zerbitzua izango duzu
Urretxuko Gernikako arbola plazan eta
Zumarragako Zelai-Arizti kultur etxearen

*Este año habrá servicio de consigna en
la plaza Gernikako Arbola de Urretxu
y en la casa de cultura
Zelai-Arizti de Zumarraga.*

